

UDK:N KÄYTÖSTÄ YLIOPISTO-, KORKEAKOULU-, AMMATTIKORKEAKOULU- JA ERIKOISKIRJASTOISSA

Sisällönkuvailun asiantuntijaverkosto teki keväällä 2010 kyselyn UDK:n käytöstä sisällönkuvailussa. Kyselyn avulla kartoitettiin, missä kirjastoissa käytetään tai on aikaisemmin käytetty jotain UDK-luokitusta sisällönkuvailussa, tiedonhaussa tai tiedonhaun koulutuksessa. Selvitimme millaisia UDK:n versioita tai paikallisia sovelluksia on tai ollut käytössä. Uusin UDK:n suomenkielinen laitos on vuodelta 1986. Kartoitimme onko kirjastoilla kiinnostusta osallistua UDK:n suomalaisen version päivitykseen.

Kyselyyn vastasi 32 kirjastoa tai kampuskirjastoa (Taulukko 1). UDK:ta käytetään 18 kirjastossa (56 %), joista UDK:n suomenkielistä laitosta käytetään 13 kirjastossa (40%). Fennican UDK:tä käytetään 6 kirjastossa (19 %). Kirjaston omaa UDK-sovellusta käytetään 9 kirjastossa (28%). Kolmessa kirjastossa (9%) on käytössä UDC-MRF (Master reference file), kahdessa kirjastossa (6%) on käytössä UDC online ja kahdessa kirjastossa (6%) on käytössä vapaa verkkoversio.

Selvitimme myös UDK:n käyttöä näissä 32 kirjastossa nykypäivästä aikaan ennen vuotta 1970 (Taulukko 2). Yleisintä UDK:n käyttö on ollut 1990-1999, jolloin UDK:ta on hyödynnettiin 19 kirjastossa (59 %). Vuosina 1980-1989 UDK oli käytössä 17 kirjastossa (53%) ja vuoden 2000 jälkeen 15 kirjastossa (47%). Vuosina 1970-79 UDK:ta käytettiin 11 kirjastossa (34 %) ja ennen vuotta 1970 9 kirjastoista (28%).

UDK:ta käyttävistä kirjastoista viisi oli harkinnut UDK:n käytöstä luopumista. Luokituksen käytöstä luopuneista kirjastoista 11 perusteli päätöstään työajan säästöllä ja sillä, että luokituksesta ei ole hyödyä, kun asiakkaat hakevat tietoa. Kuusi kirjastoa perusteli päätöstä sillä, että luokitus ei sovellu kirjaston tieteenaloille. Neljä kirjastoa perusteli päätöstä puutteellisella osaamisella. Viisi kirjastoa on korvannut UDK:n toisella luokituksella. Kaksi kirjastoa on harkinnut UDK:n käyttöönottoa.

Viisi kirjastoa poistaa poimintaluetteloinnin yhteydessä UDK-luokituskentät.

Viisi kirjastoa ilmaisi kiinnostuksensa olla jollain lailla mukana UDK:n suomalaisen version kehittämisessä. Nämä kirjastot ovat Kansalliskirjaston bibliografinen osasto, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kirjasto, Hämeenlinnan ammatikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelut, Lapin korkeakoulukirjasto ja Helsingin yliopiston kirjasto, Viikin kampuskirjasto. Se lähtisivätkö nämä kirjaston mukaan tähän työhön riippuu siitä, minkälaista panosta kirjastoilta odotetaan.

Viidessätoista kirjastossa tehdään UDK:n perustuvia tiedonhakuja. UDK-luokituksen käyttöä opetetaan tiedonhankinnan opetuksessa tai tiedonhankinnan ohjaustilanteissa kymmenessä kirjastossa.

Taulukko 1

	-1969	1970-79	1980-89	1990-99	2000-
UDK:n käyttäjät	9	12	18	20	16
Kirjastot	32	32	32	32	32

Taulukko 2

	Udk suom.	Fennican UDK	Kirjastojen omat sovel.	UDC_MRF	UDC online	Vapaa verkkover.
UDK-versio	18	13	9	3	2	2
UDK:n käyttäjät	18	18	18	18	18	18
Kirjastot	32	32	32	32	32	32